

Organiseren brevetafname Rozet 1 & 2

PAARDENSPORT
VLAANDEREN

Rozet 1

Concept Rozet 1

- Een les- en doeboek voor deelnemers vanaf 6 jaar om samen met een lesgever mee aan de slag te gaan:
  - De uitgeschreven theorie als inspiratie voor lesgevers:
    - Geen theoriemoment in een klas, neem de deelnemers mee op pad (wandeling doorheen de stallen).
    - Het is belangrijk om de theorie te 'vertalen' naar de doelgroep die je voor je hebt.
    - Het is de bedoeling om de deelnemers zaken mee te geven en te laten ervaren. Het niet de bedoeling om dit te examineren.
    - Via de QR-code het filmpje over veiligheid laten zien.
  - De oefeningen en opdrachten voor de deelnemers om samen met de lesgever te maken.

1. Paardnership, mijn paard en ik

L1 De aard van het paard

Het paard is een **kuddedier**. In de natuur leven ze in groep, wat hen bescherming en veiligheid biedt. Paarden houden er daarom van om **samen** te zijn met soortgenoten. Een paard is niet graag alleen en wordt dan ook best niet alleen gehouden. Binnen een kudde paarden is er een bepaalde hiërarchie met een leider. Paarden zijn van nature volgers die graag iemand volgen die voldoende leiderschap uitstraalt.

Via welke weg vindt je paard zijn kudde terug?

Het paard is een **vlechtdier**. Als ze bang zijn of schrikken, kunnen ze reageren door te vluchten. Doordat het paard een **kuddedier** is, kunnen andere paarden ook gespannen worden wanneer één paard bang is of schrikt. Het is belangrijk om als ruiter of begeleider **rustig te blijven** en het paard gerust te stellen en **vertrouwen** te geven. Het paard straffen als het schrikt werkt niet en kan het paard nog bangere maken. Als het paard niet kan vluchten en niet kalmeert, kan hij reageren door zich te verdedigen, maar in principe is een paard geen agressief dier.

Het paard is een **bewegingsdier**. In de natuur leggen ze soms lange afstanden af. Ze hebben daarom **veel beweging nodig** en staan graag op de weids met andere paarden.

Het paard is een **gewoontedier**. Ze houden best wel van **routine** en vinden het belangrijk om bepaalde dingen steeds op dezelfde manier te doen (bv. opstappen aan de linkerkant).

Paarden denken anders dan mensen. Het is daarom belangrijk (en ook heel boeiend) om ons daarin te verdiepen. Ze denken steeds vanuit een positie als **prooidier**, terwijl wij als mens geprogrammeerd zijn als roofdier. Dit kan vaak voor verwarring zorgen in de communicatie tussen mensen en paarden. Hoe beter je weet hoe paarden denken, hoe beter je met hen zal kunnen omgaan en rijden.

Mijn paard/pony is ooit geschrokken door...

Om hem terug rustig te krijgen deed ik...

Ik zie aan mijn paard/pony dat hij rustig is doordat...

10

11

Rijvaardigheidsproef Rozet 1

- Testmoment **in de club** met een gediplomeerde lesgever als 'examinator'.
  - **Tip!**
Vraag een tweede lesgever om dit te doen los van de lesgever die op dat moment de groep lesgeeft.
- Club kan het format zelf kiezen. (dlnrs +/- 15 uur structureel les 1u/week)
  - Individueel
  - In groep
  - Aan de longe
- Er kan ook in verschillende fasen geëvalueerd worden.
- Deelnemers behalen aan x-aantal smileys al naargelang ze een bepaalde vaardigheid meer of minder beheersen.
- Elke deelnemer die deelneemt aan het testmoment slaagt, ongeacht het aantal behaalde smileys, en krijgt een Rozet.
- Een deelnemer kan meerdere keren deelnemen aan een testmoment om zoveel mogelijk smileys te behalen.

→ Dit moet vooral een leuke en positieve ervaring zijn!

ROZET 1

Stijgbeugellengte					
Lengte stijgbeugels: bij een gestrekt been komt de onderkant van de stijgbeugel tot aan de enkel.	😊	😊	😊	😊	😊
FEEDBACK:					
Correct vasthouden van de teugels					
Tussen ringvinger en pink	😊	😊	😊	😊	😊
Teugels vlak tegen de hals (niet gedraaid)	😊	😊	😊	😊	😊
Lus aan de rechterkant; tussen de rechterteugel en de hals	😊	😊	😊	😊	😊
Duim dakvormig op de teugel	😊	😊	😊	😊	😊
Lijn elleboog – onderarm – rug van de ruiterhand – teugels – mond van het paard	😊	😊	😊	😊	😊
FEEDBACK:					
Onafhankelijk zitten stap					
<i>Teugels/ handen</i>					
Lengte van de teugels (niet doorhangen) (de lengte van de teugels laat het toe om te sturen en te stoppen)	😊	😊	😊	😊	😊
Positie van de handen (bij niet sturen: een handbreedte uit elkaar)	😊	😊	😊	😊	😊
Stoort niet met de handen (volgen met de handen)	😊	😊	😊	😊	😊
Kan de teugels loslaten en terug op maat nemen	😊	😊	😊	😊	😊
Armen strekken naar schouderhoogte zodat de teugels duidelijk doorhangen (gedurende 4 passen)	😊	😊	😊	😊	😊
FEEDBACK:					

ROZET 1

<i>Stijgbeugels</i>					
Stijgbeugelriem vlak tegen het been (niet gedraaid)	😊	😊	😊	😊	😊
Bal van de voet steunt op de stijgbeugel	😊	😊	😊	😊	😊
Hiel is het laagste punt	😊	😊	😊	😊	😊
Tip van de voet lichtjes naar buiten	😊	😊	😊	😊	😊
Stijgbeugels uitdoen en hernemen (eventueel door te kijken, zonder hulp van de handen)	😊	😊	😊	😊	😊
Lijn schouder – heup – hiel	😊	😊	😊	😊	😊
FEEDBACK:					
Onafhankelijk zitten in DRAF					
<i>Teugels/handen</i>					
Lengte van de teugels (niet doorhangen) (de lengte van de teugels laat het toe om te sturen en te stoppen)	😊	😊	😊	😊	😊
Stoort niet met de handen	😊	😊	😊	😊	😊
Enkele passen (3-tal passen) doorzitten lukt al (in een rustig draftempo)	😊	😊	😊	😊	😊
Lijn elleboog – onderarm – rug van de hand – teugels – mond van het paard	😊	😊	😊	😊	😊
FEEDBACK:					

ROZET 1

<i>Stijgbeugels</i>					
Bal van de voet steunt op de stijgbeugels (bal van de voet = breedste deel van de voet)	😊	😊	😊	😊	😊
Hiel is het laagste punt	😊	😊	😊	😊	😊
Tip van de voet lichtjes naar buiten	😊	😊	😊	😊	😊
Lijn schouder – heup -hiel	😊	😊	😊	😊	😊
FEEDBACK:					
Onafhankelijk zitten tijdens overgangen					
Zelfstandig overgang maken	😊	😊	😊	😊	😊
Bovenlichaam blijft stabiel aan de loodlijn	😊	😊	😊	😊	😊
Stoort niet met de handen (de ruiter gebruikt de teugels niet om in balans te blijven)	😊	😊	😊	😊	😊
Benen blijven aan de singel	😊	😊	😊	😊	😊
Benen natuurlijk hangend (benen mogen niet klemmen)	😊	😊	😊	😊	😊
FEEDBACK:					

Opstellen op de middellijn en afstappen, hulp van een begeleider is toegestaan.

ALGEMENE FEEDBACK:

Inspiratie oefeningen Rozet 1

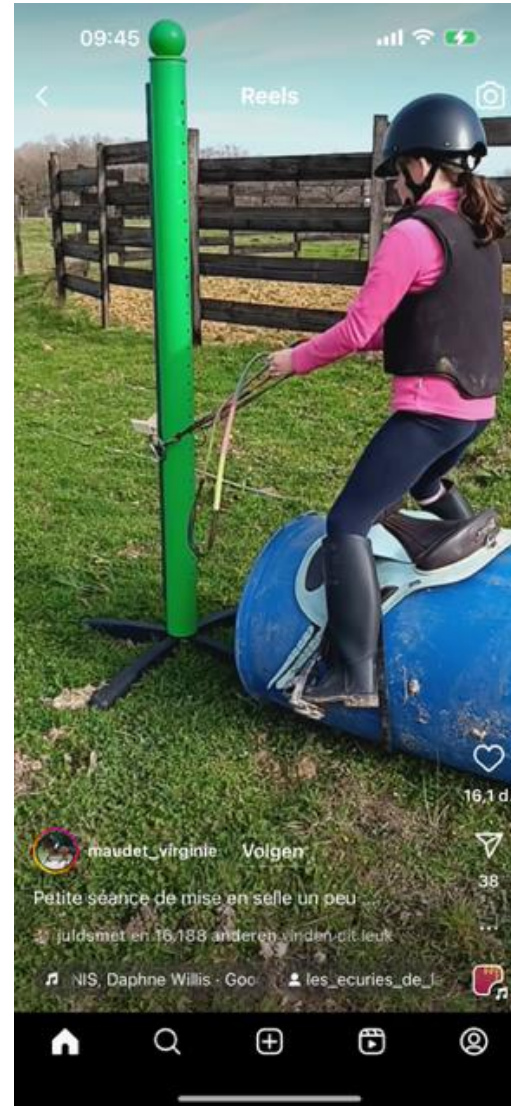
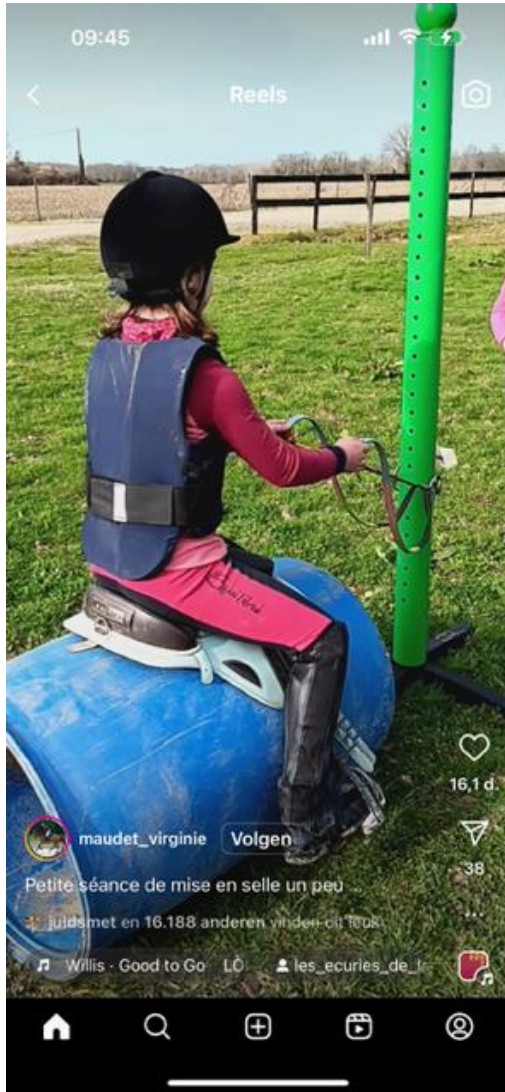

Breed motorische ontwikkeling

- Filmpje: <https://youtu.be/rpm5ARrLDWY>
- Oefeningen op de grond, zonder paard:
  - Zitten op een ton met een zadel (evenwicht)
  - Zitten op een bal (evenwicht)
  - Zitten op een bal en de teugels vasthouden (invloed van de teugels)
  - Muurzitten (squats tegen de muur) (focus op rechte rug)
- Kinderen 'huiswerk' meegeven:
  - Leren duwen op de voeten: sta op de trap met de bal van je voet en voel je kuitrekken.

Breed motorische ontwikkeling

Oefeningen te paard

- Oefeningen rijden zonder de teugels te gebruiken:
  - Enkele passen van de hoefslag.
  - Diagonaal.

=> de oefening is hier niet het doel, wel een juiste beenligging.
- Afwisselen tussen rechtstaan en zitten → focus is hier ontspanning en evenwicht.
- Handen laag:
  - Teugels vasthouden dat de pinken bijna de pony aaien.
  - Hand in de richting van de manen/hals van het paard.

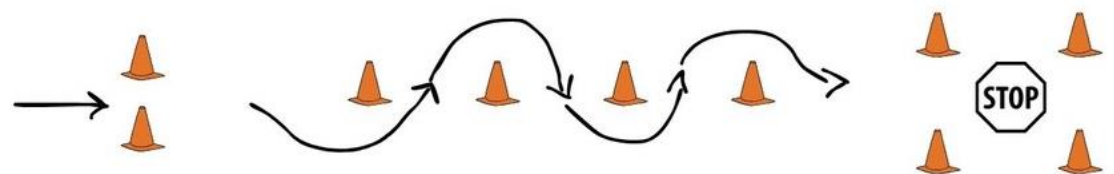

Oefeningen te paard (oefening met poortjes)

- Oefening 1
  - Teugelvoering (in stap):
    - Teugels loslaten bij het eerste poortje
    - Teugels terug opnemen voor de slalom
    - Halthouden in het vierkant
  - Stijgbeugels, zit, evenwicht (variatie 1) (in stap of draf):
    - Stijgbeugels uitdoen bij eerste poortje
    - Zonder stijgbeugels de slalom
    - Halthouden in het vierkant en stijgbeugels terug aandoen
  - Stijgbeugels, zit, evenwicht (variatie 2) (in stap of draf):
    - Rechtstaan op de stijgbeugels bij eerste poortje
    - (Door)zitten tijdens slalom (met één hand)
    - Halthouden in vierkant

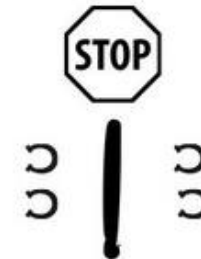
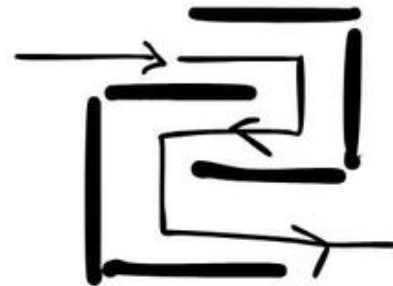
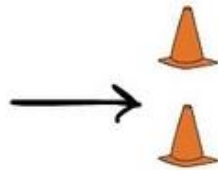
1

Oefeningen te paard (oefening met poortjes)

- Oefening 2
  - Teugelvoering (in stap):
    - Teugels loslaten bij het eerste poortje
    - Teugels terug opnemen om de stuuroefening tussen de grondbalken te kunnen uitvoeren
    - Halthouden wanneer het paard met twee benen over de balk staat

2

Rozet 2

Format Rozet 2

- Doelgroep: deelnemers min. 60 à 80 uur structureel 1 u/week paardrijden
  - Externe examiner (mogelijks met mentor)
    - Ontvangst examiner door lesgever/clubverantwoordelijke (aanspreekpunt)
      - Zorg dat de examiner zich welkom voelt (drankje aanbieden, 2 dagdelen overschrijden ook lunch)
      - Nodige documenten bezorgen
        - Lijst deelnemers per groepje (zelf opmaken vanuit sjabloon)
        - Evaluatiedocumenten (Bridle – naamloos)
        - Feedbackdocumenten (Bridle)
  - Drie onderdelen:
    - Paardenkennis
    - Rijvaardigheid (piste 20 op 40 – kan afgezet worden met balken op de grond)
    - Horsemanship
  - Focus op → **sturen** zonder storen
- Motiverende insteek
- Elke deelnemer ontvangt feedback
  - Paardnership: belonen paarden/pony's stimuleren

Verloop testmoment Rozet 2

- Verloop testmoment
  - Verwelkoming aan de deelnemers door examiner
  - Rondgang door de stallen (30 min. per 15 deelnemers)
  - Paarden naar de piste leiden aan de hand
  - Ruiters komen in de juiste volgorde binnen of weten de volgorde
  - Test horsemanship & rijvaardigheid in de piste (+/- 20 min/groep)
  - Na afloop rijvaardigheid verlaten alle paarden de piste en worden opnieuw vanuit de stal naar de piste geleid
- Testmoment in de meest gunstige omstandigheden:
  - Rustige omgeving (stilte ...)
  - Geen onnodig materiaal (balken, staanders, kruitwagens ...) in de piste
  - Verzorgde en afgesloten piste
- Deelnemers worden gevraagd te blijven tot het feedbackmoment
  - Er wordt algemene feedback gegeven in groep
  - Individuele feedback op vraag van de deelnemer
  - Mentor/examinator geeft ind. feedback aan de lesgever/clubverantwoordelijke

Algemene afspraken

- Paarden:
  - Propere paarden, passend materiaal, gebruik passanten bij hoofdstel
  - Examinatoren hebben het recht om onregelmatige/manke paarden (niet gelijk aan stijf!) of paarden die niet fit genoeg zijn te weigeren
  - Paarden mogen max. 3 keer R2 lopen. Niet in combinatie met andere Rozetten.
- Deelnemers:
  - Wanneer de examiner een situatie onveilig vindt voor een deelnemer, heeft hij het recht het testmoment stop te zetten
- Klachtenprocedure:
  - Binnen 14 dagen
  - Standaard formulier invullen
  - Staven met een filmpje

Rol van de lesgever/clubverantwoordelijke tijdens Rozet 2

Voor het testmoment:

- Deelnemers voorbereiden op (het verloop van) het testmoment
- Planning opmaken (kan ook door clubverantwoordelijke)
- Deelnemers doorgeven via Bridle
- Documenten afprinten uit Bridle (knop verzamelstaten)
- Deelnemers herkenbaar maken (tip: een naamsticker, een lintje ...)

Tijdens het testmoment:

- Ontvangst examinerator (kan ook door clubverantwoordelijke)
- Verzamelen van alle deelnemers in de piste bij aankomst examinerator
- Examinerator rondleiden in de stallen naar alle deelnemers
- Signaal geven wanneer het eerste groepje de paarden naar de piste mag leiden

- Tijdens de rijvaardigheidsproef heeft de lesgever geen actieve rol, maar is wel passief aanwezig
- Deelnemers verzamelen voor het feedbackmoment na alle afnames (bij voorkeur in een rustige omgeving)

Inspiratie oefeningen Rozet 2

Oefeningen te paard

- Met één hand sturen (zit en benen zijn essentieel)
- Lichtrijden met één hand (nog steun nodig van de teugels?)
- Labyrint maken en de ruiters moeten de paarden erdoor sturen zonder de balken te raken
  - Afstand tussen de balken kan breder of smaller om de moeilijkheidsgraad aan te passen
- Elke ruiter neemt een bepaalde houding aan en de andere ruiters doen dit na (rechtstaan, liggen en stijgbeugels aanraken ...)
- Macarena in stilstand, stap, draf (al naargelang het niveau)
- Korte stukjes doorzitten afwisselen met lichtrijden (behouden van het evenwicht)
- Laat ruiters achter elkaar rijden en vraag om het tempo wat te verhogen en te vertragen; de ruiters moeten proberen om de afstand met de voorganger te behouden

Oefeningen/tips te paard

- Lichtrijden met een bal in de handen (evenwicht)
  - Bij warm weer kan je ook lichtrijden met twee bekers water in de handen samen met de teugels
- In stilstand 10 tellen helemaal rechtstaan of om ter langste helemaal rechtstaan
- Ruiters staan recht op de stijgbeugels; handen blijven en benen blijven op de juiste plaats liggen en de ruiters schommelen met hun lichaam
- TIP! Gebruik kegels om oefeningen juist te laten uitvoeren.
- TIP! Leg een oefening altijd eerst in stap uit, zodat de ruiters zich erop kunnen concentreren. Of laat de ruiters afwenden en halthouden op de middellijn.
- TIP! Bouw de oefening op door stilstand – stap – draf - ...
- Aandachtspunt:
  - Kijk naar de ligging van het zadel zonder ruiter, zodat de ruiter in het diepste punt van het zadel kan zitten.
  - Gelijke lengte van de stijgbeugels (tijdens testmoment).

Format: In groep (3- 4 ruiters)

Er wordt in kolonne gereden, tenzij anders gevraagd. De sporters komen met een opgezadeld paard in de piste.

Beoordeling door:

Een examiner aangeduid door Paardensport Vlaanderen.

De examiner geeft de opdrachten.

Belangrijk! Onderstaande is een leidraad van de opgelegde oefeningen!

	Onderdeel ROZET 2	Aandachtspunten
1	Achter elkaar stappen op de hoefslag aan de hand op de linkerhand	<ul style="list-style-type: none"> - Voldoende afstand kunnen houden. - Paard kunnen leiden met de teugels. - De stijgbeugels zijn omhoog bij het binnenkomen van de piste.
2	Gezamenlijk afwenden en halthouden middellijn	<ul style="list-style-type: none"> - Nadruk op samen afwenden op het teken van de examiner en kijken naar de kopruiter. - Paarden blijven stilstaan. - De ruiter heeft een correcte houding naast het paard.
3	Individueel opstijgen (hulp is toegestaan: opstapje, paard vasthouden)	 <ul style="list-style-type: none"> - Correct opstijgen met teugels in contact. Geen druk zetten op de lepel. - Wanneer de ruiter te paard zit neemt hij zonder te kijken de beugels aan en blijven de teugels in contact.
4	Voorwaarts op stap en bij het bereiken van de hoefslag op rechterhand	<ul style="list-style-type: none"> - Nadruk op samen en rechthoekig stappen in één lijn naast elkaar.
5	Diagonaal	 <ul style="list-style-type: none"> - Diep inrijden van de hoek. - Diagonaal laten beginnen en eindigen op de hoekletters. - De ruiters maken individueel de wending waarbij de afstanden ruim genoeg blijven.

6	Aandraven en lichtrijden	<ul style="list-style-type: none"> - Gelijktijdig en zelfstandig aandraven op teken van de examinerator. - Lichtrijden op het buitenbeen wordt niet beoordeeld.
7	Diagonaal 	<ul style="list-style-type: none"> - Diep inrijden van de hoek. - Diagonaal laten beginnen en eindigen op de hoekletters. - De ruiters maken individueel de wending waarbij de afstanden ruim genoeg blijven - Ruiter laat zien dat hij in hetzelfde tempo kan blijven.
8	1 lange zijde (40m) lichtrijden met de teugels in 1 hand (buitenhand), nadien contact herstellen	<ul style="list-style-type: none"> - 1 hand houdt de teugels vast en 1 hand hangt ontspannen naast het lichaam.
9	1 volledige rijbaan schakelen tussen doorzitten en lichtrijden	<ul style="list-style-type: none"> - Onafhankelijk zitten (in evenwicht). - Ontspannen bovenarmen. - Ongeklemde benen.
10	Overgang naar stap behalve voor de eerste ruiter	<ul style="list-style-type: none"> - Vanuit doorzitten een overgang maken naar stap.
11	Aangalopperen van eerste ruiter vanuit draf in een hoek van de korte zijde	<ul style="list-style-type: none"> - Bij voorkeur juiste galop.

ROZET 2

12	Galopperen op de hoefslag	- Houding tijdens de galop.
13	Zelfstandig een overgang naar draf maken en naar stap (op het teken van de examiner) en in stap aansluiten	
	Elke ruiter moet opdracht 11-13 individueel uitvoeren	
14	Evenwichtsoefening op de lange zijde in stap (rechtstaan op de stijgbeugels)	<ul style="list-style-type: none"> - Steunen op de stijgbeugels. - Zitvlak uit het zadel (2-puntzit) → bovenlichaam moet niet loodrecht. - Evenwicht behouden.
15	Individueel afwenden en van hand veranderen	<ul style="list-style-type: none"> - Nadruk op samen afwenden op het teken van de examiner en kijken naar de kopruiter.
16	De eerste ruiter draaft aan	
17	Aangalopperen van eerste ruiter vanuit draf in de eerste hoek van de korte zijde	<ul style="list-style-type: none"> - Bij voorkeur juiste galop.
18	Galopperen op de hoefslag	<ul style="list-style-type: none"> - Houding tijdens de galop.
19	Zelfstandig een overgang naar draf maken en naar stap (op het teken van de examiner) en in stap aansluiten	
	Elke ruiter moet opdracht 16-19 individueel uitvoeren	
20	Aandraven en lichtrijden	<ul style="list-style-type: none"> - Gelijktijdig en zelfstandig aandraven op teken van de examiner.

ROZET 2

21	Slalom tussen kegels (poortje) beginnend bij A in draf. Kegels op vaste en uniforme punten ter hoogte van cirkelpunten lange zijde en kruising kwartlijn.		teken van de examiner. - Aandacht voor de onderlinge afstanden zodat zelfstandig sturen wordt aangeboden. - Fouten tegen lichtrijden op het verkeerde zijn toegelaten. - Ruime wendingen - Correct sturen, zonder de kegels te raken
22	Overgang naar stap		- Overgang op teken van de examiner.
23	Afwenden lange zijde met halthouden middenlijn op teken van de examiner		- Nadruk op samen afwenden op het teken van de examiner en kijken naar de kopruiter. - Paarden blijven stilstaan.
24	Afstijgen en klaarmaken om piste te verlaten		- Examiner vraagt aan ruiter om correct af te stijgen. - Stijgbeugels omhoog doen.
25	Ruiters verlaten piste		- Voldoende afstand kunnen houden. - Paard kunnen leiden met de teugels. - De teugels over de hals of op de hals.

*Voor vragen neem zeker
contact op met
brevetten@paardensport.
vlaanderen.*

